

Dětmar z Merseburku
KRONIKA

argo 2008

aby s povolením představeného přivedl mého bratra Siegfrieda, který toho času trávil život v mnišském hábitu. Opat všechno pečlivě uvážil, a protože to byl velmi moudrý muž, odmítl toto protiprávní vydání. Odpověděl, že mu to nedovoluje jeho úřad svěřený mu od Boha. Posel tedy podle rozkazu přišel k Ekkehardovi,¹⁰⁸ který byl tehdy správcem kostela sv. Mořice i tamější školy, a požádal ho, aby mne s ohledem na nutné záležitosti poslal zpět k matce. Dostal jsem svolení a v pátek jsem odcestoval v laickém oděvu, v němž jsem měl být jako rukojmí u pirátů oblečen; pod ním jsem však měl svůj původní oděv.

25. Téhož dne Siegfried, přestože ho bedlivě střežili, unikl s Boží pomocí ze zajetí nepřátel a na útěku utřžil mnohá zranění. Když se totiž ocitl v tak obtížném postavení, usilovně promýšlel s Nodbaldem a Edikem plán útěku. Nakonec jim nařídil, aby připravili s rychlou lodí a na ní přivezli co nejvíce vína a jiných věcí, které by mohli nabídnout jeho strážcům. Neprodleně tento plán provedli a hladoví psi byli nasyceni. Když nastalo ráno a kněz se chystal ke mši, strážci, unavení včerejší dávkou vína, nebyli na svých místech. Hrabě se šel umýt na příď lodi, odkud odvážně přeskočil na přistavenou loď. Za velikého pokřiku, který se strhl, byl kněz zajat jako domnělý strůjce útěku. Kotvy byly zdviženy a veslaři se vydali rychle za uprchlíky. Hrabě jim taktak unikl, a když dosáhl bezpečně pobřeží, našel koně připravené podle jeho příkazu a spěchal odtud do hradu Harsefeldu.¹⁰⁹ Zde pobývali jeho bratr Jindřich a manželka Adéla,¹¹⁰ kteří o té radostné novině nevěděli. Nepřátelé ho pak pronásledovali do města Stade, které leželo blízko pobřeží. Prohledali tam každý kout ve snaze ho najít. Když ho nenašli, uloupili alespoň ženám náušnice a zklamaně se vrátili. Podníceni hněvem, na druhý den usekli nosy, uši a ruce knězi, mému bratranci a ostatním rukojmím a hodili je v přístavu do vody. Když odjeli, vylovili jsme je všechny, ale přineslo to nevýslovný žal. Navštívil jsem své strýce a pak jsem se z milosti Kristovy vrátil bez úhony zpět a moji nejbližší mne velmi vlídně přijali.

26. (17.) Tehdy zemřel 25. července Liudolf,¹¹¹ ctihodný biskup v Augsburgu. Na jeho místo byl ordinován opat Gebhard z Ellwangu.

V té době se narodil ve vsi Hordorf¹¹² chlapec, napůl člověk, ze zadu podoben huse. Měl pravé oko a ucho menší než levé, zuby žluté jako šafrán, na levé ruce mu chyběly čtyři prsty, pouze palec byl celý. Než ho pokřtili, hleděl vyděšeně, potom už neviděl nic a čtvrtého dne zemřel. Kvůli našim hříchům přinesla tato zrůda s sebou vážnou epidemii.

Výše zmíněný biskup Hildeward¹¹³ zemřel 25. listopadu. Svůj kostel a svěcené stádo slavně vedl po dvacet devět let jako pravý Izraelita.^a Byl pohřben mimo kostel v klauzuře, kde si sám již dříve upravil místo posledního odpočinku. A když se jeho spolubratři nemohli shodnout na volbě, byl jim jako představený dosazen králův kaplan Arnulf.¹¹⁴ Ordinován byl 13. prosince, jak jeho předchůdce a svatý muž již dříve přede všemi předpověděl: „Toho příchodního uctivě přijměte a služte mu ze všech sil. On totiž o vás po mně bude pečovat.“ Když před smrtí biskup ležel v agónii, viděl slávu Boží, zavolal k sobě svého kaplana Wulfhera a zeptal se ho: „Vidíš něco, bratře?“ A on mu odpověděl, že nic nevidí. Na to mu biskup pověděl, že lože, na kterém leží a kde zemřeli již dva jeho předchůdci, je naplněno božím majestátem. Po těchto slovech opustil vezdejší žalář a vstoupil do věčného světla.

27. (18.) V den Narození Páně pobýval král v Kolíně nad Rýnem,¹¹⁵ aby zajistil mír v této oblasti, a cesta ho poté vedla do Itálie, kde ho již dlouho toužebně očekávali; velikonoční svátky slavil v městě Pavii.¹¹⁶ Odtud se přesunul do Říma a se souhlasem všech přítomných dosadil na místo nedávno zemřelého papeže Jana¹¹⁷ svého synovce Bruna, syna vévody Oty.¹¹⁸ V den Nanebevstoupení Krista, který toho roku vyšel na 21. května, když mu bylo patnáct let a kraloval již třináctý rok, v 8. indikci,¹¹⁹ obdržel od papeže císařské pomazání a stal se ochráncem chrámu sv. Petra. Potom vládl nad svým císařstvím po způsobu předků, překonáváje chováním i pílí svůj nízký věk.

28. (19.) Na počátku léta přijel do Říma český biskup Adalbert. Při křtu dostal jméno Vojtěch,¹²⁰ druhé jméno získal při biřmování od magdeburského arcibiskupa. V Magdeburku se mu také

a Jan 1, 47.

od již zmíněného Ochtricha dostalo patřičného vzdělání ve vědách. Adalbert své ovečky, zasažené bludem prastaré špatné víry, marně několikrát napomínal, aby byly poslušné Božích příkázání, nakonec všechny exkomunikoval a sám se vypravil do Říma, aby se ospravedlnil před papežem. S jeho svolením žil pokorně po dlouhý čas příkladným životem podle přísné řehole sv. Bonifáce.¹²¹ Později se se svolením téhož svatého otce pokusil zkrotit otěžemi svatého zvestování duše Prusů, jimž byl Kristus cizí, a Prusové ho 23. dubna¹²² probodli kopím a uřízli mu hlavu. Jako jediný bez všeho nářku dosáhl mučednictví, po němž vždy toužil. Stalo se to přesně tak, jak to on sám viděl jedné noci ve snu a jak to všem svým bratřím předpověděl: „Zdalo se mi, že se vidím, jak celebruji mši, ale jediný jsem u svatého přijímání.“ Když původci toho bezbožného zločinu viděli, že je již mrtev, aby zvětšili svůj zločin a Boží pomstu, vhořdili blahoslavené tělo do moře, přičemž hlavu ku posměchu přibili na kůl. Pak se v bujarém veselí vrátili domů. Jakmile se to dozvěděl Boleslav, Měškův syn, bez meškání hlavu a údy skvělého mučedníka vyplatil penězi, zatímco císař, když ho o té události v Římě zpravili,¹²³ zpíval Bohu pokorně vznešené hymny za to, že ve své době přijal takového služebníka ozdobeného palmou mučednictví.

Tehdy se Bernward ze svatého kostela ve Würzburgu vypravil na císařův příkaz do Řecka¹²⁴ a zemřel pak s velkou částí svého doprovodu v Achaji.¹²⁵ Mnozí potvrzují, že Bůh skrze něj vykonal mnohé zázraky.

29. (20.) Císař odjel z Říma a navštívil opět naše kraje. Dozvěděl se o povstání Slovanů v kraji Stodoranů zvaných Havolané, a vytáhl tam s ozbrojenými sbory, vypaloval a plnil a vrátil se vítězně do Magdeburku.¹²⁶ Proto naši nepřátelé ve velkém množství zaútočili na Bardengau,¹²⁷ ale naši je porazili.¹²⁸ Té bitvy se účastnil mindenský biskup Ramward;¹²⁹ s křížem v ruce kráčel před korouhevny v čele vojska a tímto činem velmi posílil jeho bojového ducha. Téhož dne padl s několika svými bojovníky hrabě Gardulf, nepřítel však zahynulo obrovské množství. Ostatní uprchli a svou kořist zanechali na místě.

30. (21.) V Římě za nepřítomnosti papeže, který po svém vysvěcení přijal jméno Řehoř, dosadil Crescentius¹³⁰ na jeho místo Jana z Ka-

lábrie, uznávaného předáka císařovny Theofano a v té době biskupa v Piacenze.¹³¹ Onen Jan nejenže uchvátil troufale vládu, aniž by měl na paměti svou přísahu a velkou přízeň, již se mu dostalo od císaře Oty, ale zajal navíc císařovy vyslance a uvrhl je do pevného vězení. Jakmile se o tom císař dozvěděl, hned spěchal do Říma¹³² a skrze posly žádal pana papeže o setkání. Avšak vetřelec Jan uprchl, když se blížili. Později však byl zajat Kristovými a císařovými věrnými a přišel o jazyk, oči a nos. Crescentius, jenž se uchýlil do Leontinské čtvrti,¹³³ marně činil pokusy císaři vzdorovat. Císař oslavil v Římě svátek Vzkříšení Páně,¹³⁴ nato kázal přichystat válečné stroje a po Bílé sobotě vyslal markraběte Ekkeharda, aby dobyl Theodorichův hrad,¹³⁵ kde se ten zločinec usadil. Markrabě dnem i nocí vytrvale pokračoval v obléhání, až se mu díky vysokým obléhačím věžím podařilo ztéci hradby. Crescentius byl z rozkazu císaře sťat a pověšen za nohy, což vyvolalo mezi všemi přítomnými nepředstavitelný strach. Papež Řehoř byl s velkou úctou intronizován a císař od té doby vládl, aniž by jej ohrožovaly jakékoli útoky.

31. (22.) Je dle mého soudu dobré vzpomenout jisté události naší doby, které se někomu mohou zdát dětinské a velmi zázračné, ale jako předurčené Bohem musejí být poznány ve svém významu. Hrabě Ansfrid, muž vskutku blahé paměti, vynikající dobrotou a urozeností, byl jako chlapec vzdělán svým strýcem z otcovy strany, trevírským biskupem Robertem, ve veškerém světském a zvláště církevním právu.¹³⁶ Později ho jeho druhý, stejnojmenný strýc, držící patnáct hrabství, předal statečnému panu Brunovi, arcibiskupu kolínskému, aby ho poučil o vojenských záležitostech. Tady činil chlapec z dobrého rodu pokroky téměř každý den, dokud nebyl přijat do služby prvního velkého císaře Oty, který se chystal na výpravu s cílem dobýt Řím.¹³⁷ Císař mu na začátku služby uložil, aby svůj stan, který byl opravdu překrásný, každý den stavěl blízko císařského a současně nosil jeho meč – tak by dokázal, že si osvojil dvorské zvyky. Ansfrid to přijal o to radostněji, že mohl jako průvodce tajně a beze studu naslouchat líbezným písním z císařových úst, když se panovník chtěl pobavit v odlehlých končinách při lovu ptáků.